

Voorstelling 'Moed' is een eerlijk monument voor de familie Bakker en een oproep voor ons | Recensie

Wiggele Wouda • Vandaag, 12:34 • [Regio](#)

Deel dit artikel

Scène uit 'Moed', een locatievoorstelling over de verzetsfamilie Bakker. Foto: Lucas Kemper fotografie

'Kom vanavond met verhalen, hoe de oorlog is verdwenen, en herhaal ze honderd malen: alle malen zal ik wenen.' Wie wel eens in het Staatsmuseum Auschwitz is geweest, trof deze eenvoudige, maar zielstreffende dichtregels van Leo Vroman (1915-2014) op een banner aan in de entreehal van Auschwitz I.

Als een spiegel, als een klankbord resoneerden deze regels bij elke bezoeker die zich bewust werd van al het leed dat zich daar heeft voltrokken. Jaren geleden is die banner er weggehaald, omdat de voormalige Poolse regering zich wilde focussen op slechts één verhaal.

Maar de dichtregels van Vroman blijven zeker in Nederland voortleven als levensader en als gids in het kader van Theater Na de Dam; een initiatief van theatermakers Jaïr Stranders en Bo Tarenskeen. Zij maakten zich zorgen over de afnemende betekenis van de Nationale Dodenherdenking en besloten in 2010 om haar zeggingskracht in verhalen en theatervormen te versterken. Eerst rondom de Dam in onze hoofdstad, maar allengs ook in andere steden, dorpen en streken.

Moed

Moed is een van die verhalen. Het ging afgelopen vrijdag in première in aanwezigheid van Toni Boumans op wier boek *Je mag wel bang zijn maar niet laf* uit 2021 dit toneelstuk is gebaseerd. Het vertelt het inspirerende, dramatische en tegelijkertijd tragische verhaal van de broers Popke, Dirk, Sjoerd, Albert en Lammert Bakker. De familie Bakker was met name in Leeuwarden en Groningen bekend als modehuis en modemagazijn P.S. Bakker aan respectievelijk hoek Herenwaltje en Akerhof.

Hoe interessant en intrigerend de voorgeschiedenis van deze familie ook is, het kantelmoment van haar bestaan ligt in de Tweede Wereldoorlog toen de broers in het verzet gingen. Schrijver Luuk Imhann heeft die historie in *Moed* centraal gesteld met als onderliggende boodschap je te verzetten tegen onderdrukking, oorlog en geweld.

Het is dan ook niet voor niets, dat *Moed* begint met radioberichten van onder andere de huidige oorlogen (Oekraïne, Gaza) waar het vrije bestaan ook in het geding is. Je zou het stil verzet in verzet kunnen noemen omdat in de aanloop van de afgelopen Nationale Dodenherdenking deze actualiteit ter discussie werd gesteld.

Maar dan eindigt de actualiteit in mededelingen uit de oude radio over het succes van Hitler in 1933, de Reichstagbrand, de Neurenberger rassenwetten, De Kristallnacht, de inval in Polen en de bezetting van Nederland met alle restricties voor jonge mannen en met name voor Joden. Dit wordt binnen de familie ook nog eens bevestigd als uit een oud *Friesch Dagblad* wordt geciteerd.

De streng gereformeerde vader Miente maant tot kalmte en vertrouwt op God en gebod. Ondanks het respect voor hun vader en hun geloof, voelen ze allemaal het onrecht en komen toch in verzet; hoe sterk de angst ook is om gepakt, gemarteld, gedeporteerd te worden met de dood als gevolg. 'Je mag wel bang zijn, maar niet laf', zegt Popke tegen zijn broertje.

Een aantal sluit zich vervolgens aan bij de verzetsgroep Oranjewacht, belandt in Amsterdam en gaat daar in verzet samen met hun neef Bert Bakker (de later bekende uitgever) die ook schreef voor het illegale *Vrij Nederland*.

Homoseksueel

De jonge acteurs van de Firda-opleiding Artiest Theater, die de broers maar ook enkele dubbelrollen vertolken in het Jeltingahuis in Buitenpost (de woning van de familie Bakker tijdens de Tweede Wereldoorlog), nemen je overtuigend mee naar die tijd. Geconcentreerd, vol overgave en betrokken. Dat voel je al zodra ze de huidige gemeentelijke trouwzaal binnenkomen waar het zich allemaal afspeelt. Ze brengen de noodzaak van zo'n verhaal, zo'n stuk tot leven op een waardevolle en belangwekkende manier.

Want de vrijheid die de broers Bakker nastreefden met voor sommigen de dood als noodlot, was niet alleen om onder het juk van de bezetter uit te komen, maar ook de diepere en heldhaftige strijd aan te gaan om wie je wilde zijn. Drie van de broers waren namelijk homoseksueel. Met een *cri de coeur* schreeuwt een van hen met een stille stem: 'Tinkst dat se ús noch hieltyd sjen sille as suertjes'.

Portretten van de familie hangen in de zaal her en der aan de zijwanden. Ze worden aan het begin door de acteurs onthuld als eerbetoon aan deze opmerkelijke familie. Maar *Moed* in een regie van Oetsen van der Veen (zit in zijn afstudeerjaar van de opleiding Docent Theater aan hogeschool NHL Stenden in Leeuwarden) is naast het boek ook een mooi, eerlijk en eervol monument voor de familie Bakker.

Moed door Firda-opleiding Artiest Theater in samenwerking met Pier21, Jeltindahuis Buitenpost, 50 bezoekers, deze voorstelling is nog te zien tot en met 2 juni 2024, info: www.Pier21.nl

Net Binnen

12:34 **THEATER**

Voorstelling 'Moed' is een eerlijk monument voor de familie Bakker en een oproep voor ons | Recensie

---

10:21 **REGIO**

Geen klachten, toch door de CT-scan: 'Hoe eerder we longkanker ontdekken, hoe groter de kans dat iemand geneest'

09:51 **BEVRIJDINGSFESTIVAL**

Wageningse herdenking en bevrijdingsfeesten: vrijheid moet je verdedigen

---

08:45 **TWEDE WERELDOORLOG**

Westerbork herdenkt laatste transport van bijna 80 jaar geleden

---

06:21 **REGIO**

Gaza en Charkiv klinken in heel Fryslân op 4 mei, maar het is niet alléén 'earne oars'
